

NOTA

Betreft: **Nota inzake de plenaire zitting¹**
- 4 juli 2003

1. Verslag van de voorzitter van de Conventie over de Europese Raad van Thessaloniki

De voorzitter heeft verslag uitgebracht van de presentatie van de ontwerp-grondwet namens de Europese Conventie aan de Europese Raad in Thessaloniki op 20 juni laatstleden. De voorzitter benadrukte dat de reacties van de staatshoofden en regeringsleiders bijzonder enthousiast en positief waren. Hij vond dit bemoedigend, en is van mening dat de tekst waarover de Conventie op 13 juni consensus bereikte, brede steun geniet. De voorzitter zei dat de afwezigheid van opties in de definitieve tekst door de Europese Raad op prijs is gesteld. Verschillende leden van de Europese Raad hadden gezegd de tekst in de huidige vorm te kunnen aanvaarden. Anderen waren met enkele punten gekomen die zij in het kader van de Intergouvernementele Conferentie (IGC) die in het najaar zal beginnen, willen bespreken. Allen zijn van mening dat de tekst van de Conventie de basis is voor de IGC.

Tenslotte zei de voorzitter dat hij de staatshoofden en regeringsleiders had gewaarschuwd voor het gevaar van «desintegratie» van het door de Conventie aangenomen ontwerp. De Conventie heeft immers een door de bank genomen evenwichtig resultaat bereikt, dat door wijzigingspogingen echter uit balans zou kunnen raken.

¹ Het verbatim van de plenaire zitting is te vinden op:
www.european-convention.eu.int

2. Debat over de reacties op CONV 802/03 en de herziene versie CONV 836/03.

Ter opening van het debat gaf de voorzitter aan dat de leden van de Conventie meer dan 1600 amendementen hadden ingediend. Deze waren zoals gewoonlijk in een samenvattende nota verwerkt (CONV 821/03), waaraan een addendum was toegevoegd met bepaalde amendementen die niet in de eerste versie waren opgenomen.

De voorzitter zei dat het praesidium de ontvangen amendementen had besproken, en vervolgens enkele wijzigingsvoorstellen had ingediend inzake deel III, die in document CONV 836/03 zijn vervat. Het praesidium zal de besprekingen voortzetten in het licht van de op- en aanmerkingen van de Conventieleden tijdens deze zitting, en met het oog op de komende laatste zitting op 9-10 juli.

Ongeveer zestig Conventieleden hebben aan het debat deelgenomen (zie lijst in bijlage). Hun uiteenzettingen kunnen worden gegroepeerd in de volgende horizontale of bijzondere thema's:

- **symbolen van de Unie:** een groot aantal Conventieleden heeft opgeroepen tot opnemning van een artikel met een lijst van symbolen van de Unie (volkslied, feestdag, munt, vlag enz.). Deze leden zijn van mening dat er met betrekking tot hun voorstel consensus heerst, omdat er nooit enige tegenkanting is geweest (daarvan was overigens ook tijdens deze zitting geen sprake). Zij riepen het praesidium op rekening te houden met hun hernieuwde verzoek, en nota te nemen van de aandrang waarmee het werd gepresenteerd;
- **gekwaliceerde meerderheid:** talrijke Conventieleden hebben gepleit voor een uitbreiding van de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. Zij voerden aan dat de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid het enige middel is waarmee de lidstaten verplicht kunnen worden om daadwerkelijk met elkaar te onderhandelen, en dat handhaving van de regel van eenparigheid van stemmen het besluitvormingsproces in een Europa met 25 leden zou dreigen te blokkeren. Eén Conventielid riep echter op "weerstand te bieden aan de verleiding om de lijst van met gekwalificeerde meerderheid van stemmen genomen beslissingen uit te breiden om de harmonie binnen de Conventie te handhaven";

- **fiscaliteit:** het fiscale gebied is zeer dikwijls genoemd in verband met een eventuele uitbreiding van de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. Een zeer groot aantal Conventieleden, van mening dat de teksten in hun huidige vorm de verlamming op dit gebied zouden bestendigen, liet zijn ontevredenheid blijken. Zij wezen op de beperkte reikwijdte van de teksten die de Unie in het verleden op fiscaal gebied heeft goedgekeurd, en voerden dit aan als argument voor de aanneming van verderreikende voorstellen door de Conventie ter uitbreiding van de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid, op zijn minst wanneer er een nauwe band is met de totstandkoming van de interne markt (indirecte belastingen...);
- **sociaal beleid:** veel Conventieleden hebben eveneens aangedrongen op uitbreiding van de besluitvorming metmet gekwalificeerde meerderheid tot het sociale beleid als geheel (artikel III-99);
- **non-discriminatie:** dit is eveneens een van de thema's die zeer dikwijls zijn genoemd in verband met een overgang naar besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. Een groot aantal Conventieleden heeft onvermoeibaar gepleit voor het opgeven van de eenparigheid van stemmen op dit gebied (artikel III-5);
- **immigratiebeleid:** bepaalde Conventieleden hebben in verband met artikel III-163 gevraagd om ten aanzien van deze materie terug te gaan naar de eenparigheid van stemmen, dan wel om het toepassingsgebied van dit artikel te beperken. Deze sprekers drongen aan op behoud van de bevoegdheid van de lidstaten om immigratiequota of de toegangsvoorwaarden voor buitenlandse ingezetenen tot de arbeidsmarkt vast te stellen;
- **het Europees openbaar ministerie:** de meningen van de Conventieleden over de bepalingen betreffende het Europees openbaar ministerie (artikel III-170) liepen uiteen: sommigen wensten dat de Grondwet voor deze kwestie in nauwere samenwerking voorziet, terwijl anderen het artikel wilden schrappen;
- **open coördinatiemethode:** verschillende Conventieleden hebben opnieuw aangedrongen op een grondwetsbepaling ter erkenning van de open coördinatiemethode. De voorzitter heeft hun geantwoord dat het praesidium zou proberen om aan die wens tegemoet te komen door het punt op te nemen in de specifieke artikelen die daarover gaan;

- **het Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid:** talrijke Conventieleden stelden dit punt aan de orde. Een ruime meerderheid van hen wenste uitbreiding van de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. Verschillende Conventieleden stelden voor dat een gezamenlijk voorstel van de minister van Buitenlandse Zaken van de Unie en de Commissie een beslissing met gekwalificeerde meerderheid met zich meebrengt. Anderen vonden het op zijn minst wenselijk dat één lidstaat een door alle andere lidstaten gewenste beslissing niet kan tegenhouden;
- **de Europese diplomatieke dienst:** talrijke Conventieleden brachten de instelling van een Europese diplomatieke dienst ter sprake. Allen vonden dit wenselijk, maar sommigen zijn beducht voor de vorming van een nieuwe administratieve structuur naast die van de Commissie en het secretariaat-generaal van de Raad. Zij hebben om garanties gevraagd dat dit niet zou gebeuren;
- **defensie:** verschillende Conventieleden wezen erop dat bepaalde teksten nog steeds problematisch zijn, in het bijzonder de artikelen III - 208 en III - 209. Sommigen hebben er met name voor gepleit een beroep te doen op de garanties en het beginsel van openstelling waarin de artikelen inzake nauwere samenwerking voorzien;
- **Euratom:** sommige Conventieleden spraken over de bepalingen betreffende het Euratomverdrag, de meesten hunner om te vragen deze bepalingen grondig te herschrijven, en daartoe tenminste een rendez-vous-clausule op te nemen. Ook heeft één hunner gevraagd de rechtspersoonlijkheid van deze organisatie niet te laten versmelten met die van de Unie;
- **landbouw:** enkele Conventieleden betreurden dat de bepalingen inzake het landbouwbeleid in het licht van de recente ontwikkelingen niet zijn "gemoderniseerd". Eén Conventielid wenste dat de verdeling tussen de gewone wetgevingsprocedure en de door de Raad vastgestelde regelgeving wordt herzien om het toepassingsgebied van de laatstgenoemde te vergroten, met name waar het gaat om de goedkeuring van steunregelingen;

- **bossen:** sommige Conventieleden wilden de bossen vermeld zien in de bepalingen betreffende het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- **het Hof van Justitie:** een aantal Conventieleden wilde het Hof bevoegdheid geven ten aanzien van het GBVB, hoofdzakelijk inzake maatregelen ten aanzien van particulieren, de toewijzing van contracten op het gebied van GBVB of defensie, en dan met name betreffende het bureau voor bewapening;
- **handelsbesprekingen en de uitzondering voor cultuur:** een aantal Conventieleden heeft met klem opnieuw verzocht om in artikel III - 212 over de handelsbesprekingen de huidige bepalingen van het verdrag over te nemen (waarin wordt bepaald dat de Unie en de lidstaten een gedeelde bevoegdheid hebben met betrekking tot handelsovereenkomsten betreffende de audiovisuele sector, cultuur, onderwijs en gezondheidszorg). Sommigen hebben van dit punt het centrale punt van hun uiteenzetting gemaakt;
- **gezondheid:** verschillende sprekers brachten het artikel betreffende de volksgezondheid (III-174) ter sprake; zij wilden niet, zoals nu wel het geval is, dat de bestrijding van grote grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid aan de orde komt in lid 5, dat is gewijd aan de stimuleringsmaatregelen, maar in lid 4, dat gaat over de gedeelde bevoegdheden inzake volksgezondheid;
- **bepalingen inzake financiën en begroting:** enkele Conventieleden wilden de stemming met gekwalificeerde meerderheid toepassen op de schepping van nieuwe eigen middelen, anderen pleitten, wat de aanneming van de financiële vooruitzichten betreft, voor eenparigheid van stemmen. Wat de jaarlijkse begrotingsprocedure betreft, wilden sommigen het evenwicht tussen de twee takken van de begrotingsautoriteit (Raad van Ministers en Parlement) hersteld zien door een versterking van de prerogatieven van de Raad van Ministers;

- **diensten van algemeen economisch belang:** veel Conventieleden hadden aandacht voor de nieuwe formulering die het praesidium heeft voorgesteld, volgens welke dit artikel (artikel III-5, ex artikel 16 VEG) een rechtsgrondslag wordt. Het merendeel van de sprekers complimenteerde het praesidium met dit voorstel, omdat het in een door hen sinds lang gewenste richting gaat. Sommigen vonden het voorstel echter niet verreikend genoeg, vooral omdat het toepassingsgebied van deze bepaling beperkt blijft tot "economische" diensten of omdat deze diensten gebonden blijven aan de mededingingsregels. Andere Conventieleden daarentegen bekritiseerden het voorstel, omdat het volgens hen een bestaand evenwicht aantast en zou kunnen strekken tot wijziging van de bevoegdheidsverdeling tussen de Unie en de lidstaten;
- **nauwere samenwerking:** bepaalde Conventieleden willen de landen die aan een nauwere samenwerking deelnemen, zelf laten bepalen of zij hun besluiten met gekwalificeerde meerderheid van stemmen willen nemen, ook wanneer de gebruikte rechtsgrondslag voorziet in een stemming met eenparigheid van stemmen;
- **de EMU en economisch bestuur:** een groot aantal Conventieleden vond de door het praesidium voorgestelde bepalingen ten aanzien van dit punt onduidelijk of ontoereikend, onder verwijzing naar de steun die er in de Conventie is voor een versterking van het economisch bestuur binnen de eurozone. Deze Conventieleden pleitten ervoor dat de landen van de eurozone, die vanaf 2004 binnen de Unie in de minderheid zullen zijn, onderling, zij het ook in aanwezigheid van alle anderen, mogen stemmen over de kwesties die hen aangaan;
- **dierenwelzijn:** enkele Conventieleden wilden dat de bepalingen inzake dierenwelzijn worden versterkt, en dat zij in de tekst van deel III worden opgenomen (en niet in een bijgevoegd protocol, zoals momenteel het geval is);
- **toerisme:** enkele Conventieleden braken een lans voor de invoering of herinvoering van een rechtsgrondslag voor toerisme;

- **Grondwetsherzieningsprocedure:** volgens een grote groep Conventieleden zouden de bepalingen inzake de herziening van de Grondwet voor bepaalde delen minder dwingende herzieningsprocedures moeten bevatten. Verschillende Conventieleden wilden eveneens dat het Europees Parlement goedkeuring geeft, mocht het voorkomen dat de Raad besluit de Grondwet te herzien zonder vooraf een Conventie bijeen te roepen;
- **volgende Intergouvernementele Conferentie (IGC):** verschillende Conventieleden wilden dat de Conventie op een of een andere wijze in de IGC vertegenwoordigd wordt. Verschillende voorstellen in deze richting werden naar voren gebracht, zoals het mogelijkwerijns toebedelen van een bijzondere rol aan de voorzitter en beide vice-voorzitters, of het min of meer regelmatige bijeenroepen van de Conventie zelf.

3. Afsluiting en toekomstige besprekingen

Tot besluit van het debat vestigde vice-voorzitter Amato de aandacht van de Conventieleden op de moeilijkheden die een uitbreiding van het toepassingsgebied van de gekwalificeerde meerderheid van stemmen zou opleveren, met het oog op de gevoeligheden van deze en gene, maar hij onderstreepte tevens het feit dat de Grondwet, dank zij de "bruggetjes", voortdurend in ontwikkeling verkeert. Daarop meldde de voorzitter dat de volgende en laatste plenaire zitting op woensdag 9 juli om 15 uur zou beginnen. Zij zou door vergaderingen van de samenstellende groepen van de Conventie en de politieke fracties voorafgegaan kunnen worden. De slotzitting zou op donderdag 10 juli plaatsvinden.

LISTE DES ORATEURS

Session plénière vendredi 4 juillet 2003

1. Mme Anne VAN LANCKER - Parlement européen
2. M. Hübert HAENEL - France (Parlement)
3. M. Joschka FISCHER - Allemagne (Gouvernement)
4. M. Göran LENNMARKER - Suède (Parlement)
5. M. Aloiz PETERLE - Slovénie (Parlement)
6. M. Andrew DUFF - Parlement européen
7. M. Tunne KELAM - Estonie (Parlement)
8. M. Elmar BROK - Parlement européen
9. M. Gijs de VRIES - Pays Bas (Gouvernement)
10. M. Josep BORRELL - Espagne (Parlement)
(*Cartons bleus : Matsakis, Maij-Weggen, Fischer, Spini, Fayot, Berger, Duhamel, Floch, Tusek, Scotland*)
11. Mme Teija TIILIKAINEN - Finlande (Gouvernement)
12. M. Olivier DUHAMEL - Parlement européen
13. M. Alfred SANT - Malte (Parlement)
14. M. Marietta GIANNAKOU - Grèce (Parlement)
15. M. René van der LINDEN - Pays Bas (Parlement)
16. M. Jari VILEN - Finlande (Parlement)
17. M. Alain LAMASSOURE - Parlement européen
18. M. Jürgen MEYER - Allemagne (Parlement)
19. M. Vytenis ANDRIUKAITIS - Lituanie (Parlement)
20. M. Alberto COSTA - Portugal (Parlement)
21. M. Jens-Peter BONDE - Parlement européen
(*Cartons bleus : Lennmarker, Brok, De Vries, McDonagh, Einem, Speroni, Floch*)
22. M. Pierre LEQUILLER - France (Parlement)
23. M. Proinsias DE ROSSA - Irlande (Parlement)
24. M. Caspar EINEM - Autriche (Parlement)
25. M. Erwin TEUFEL - Allemagne (Parlement)
26. M. Paraskevas AVGERINOS - Grèce (Parlement)
27. M. Sören LEKBERG - Suède (Parlement)
28. Mme Hanja MAIJ-WEGGEN - Parlement européen
(*Cartons bleus : Kiljunen, Dini*)

SUPPLÉANTS

29. Baroness SCOTLAND - Royaume Uni (Gouvernement)	* suppléant M. Hain
30. M. Adrian SEVERIN - Roumanie (Parlement)	* suppléant M. Hasotti
31. Mme Pervenche BERES - Parlement européen	* suppléante Mme McAvan
32. M. Juraj MIGAS - Rép. Slovaque (Gouvernement)	* suppléant M. Korcok
33. M. Sven-Olof PETERSSON - Suède (Gouvernement)	* suppléant Mme Hjelm-Wallén
34. M. António NAZARÉ PEREIRA - Portugal (Parlement)	* suppléant Mme Azevedo
35. M. Oguz DEMIRAL - Turquie (Gouvernement)	* suppléant M. Gul
<i>(Cartons bleus : Barnier)</i>	
36. M. Bobby McDONAGH - Irlande (Gouvernement)	* suppléant M. Roche
<i>(Cartons bleus : Duff, Duhamel, Martins, Van Lancker, Bruton, Abitbol)</i>	
37. M. Paolo PONZANO - Commission	* suppléant M. Vitorino
38. M. Gerhard TUSEK - Autriche (Gouvernement)	* suppléant M. Farnleitner
39. Mme Lenka ROVNA - Rép. Tchèque (Gouvernement)	* suppléante M. Kohout
40. M. Pierre CHEVALIER - Belgique (Gouvernement)	* suppléant M. Michel
41. M. Carlos CARNERO - Parlement européen	* suppléant M. Marinho
42. M. Henrik HOLOLEI - Estonie (Gouvernement)	* suppléant M. Meri
43. M. Robert MACLENNAN - Royaume Uni (Parlement)	* suppléant M. Heathcoat-Amory
44. M. Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (Gouvernement)	* suppléant M. Lopes
45. Mme Pascale ANDREANI - France (Gouvernement)	* suppléante M. De Villepin
46. M. Joachim WUERMELING - Parlement européen	* suppléant M. Méndez de Vigo
47. M. Valdo SPINI - Italie (Parlement)	* suppléant M. Follini
48. Mme Marie NAGY - Belgique (Parlement)	* suppléante M. Di Rupo
49. Lord STOCKTON - Parlement européen	* suppléant M. Kirkhope
50. M. Jan VAN DIJK - Pays Bas (Parlement)	* suppléant M. Timmermans

OBSERVATEURS

- M. Josef CHABERT - Comité des régions
M. Manfred DAMMAYER - Comité des régions
Mme Claude DU GRANRUT - Comité des régions
M; Emilio GABAGLIO - Partenaires sociaux
(Cartons bleus : Einem, Tusek, Voggenhuber, Van Lancker)
-